

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi verotuslain 72 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että harkintaverotusmahdollisuus poistetaan kommandiittiyhtiöiden ja avointen yhtiöiden harjoittamasta liikkeestä saadusta tulosta, jos yhtiömiehinä verovuoden

aikana on ollut vain luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä. Muutettua säännöstä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Verotuslain (482/58) 72 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään harkintaverotuksesta. Harkintaverotuksen edellytyksenä on, että kunnallisverotusta toimitettaessa liikkeestä tai muusta kiinteistöstä kuin varsinaisesta maatalouskiinteistöstä saatu verotettava tulo on jäänyt niin vähäiseksi, että sitä kiinteistön tai liikkeen laatuun tai laajuuteen katsoen ei voida hyväksyä kunnallisveron suorittamisen perusteeksi, taikka että tuloa ei ole jäänyt lainkaan. Tällöin on tutkittava kiinteistön käyttötapa ja liikkeen toimiala sekä niiden muu laatu ja tuottavuus, niin myös aikaisempien ja verovuoden vuosivaihto, tuotto ja toiminnan muu laajuus sekä jatkuva toimimismahdollisuus ynnä varallisuusasema ja kaikki ne muut asiantaarat, jotka voivat johtaa asian arvostelemiseen. Kun verovelvolliselle on annettu tilaisuus esittää selvitys, on harkittava se kohtuullinen määrä, jonka perusteella verotus on toimitettava. Vuoden 1984 alusta harkintaverotusta ei kuitenkaan sovelleta luonnollisen henkilön tai erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän harjoittamasta liikkeestä saatuun tuloon.

Yritysverotuksen kehittämislinjakomitea totesi mietinnössään (komiteanmietintö 1984:54) käsi-

tellessään yhteisöverokannan alentamista, että erikseen verotettavat yhtymät ovat osittain rinnastettavissa yhteisömuotoisiin yrityksiin. Tästä syystä komitea katsoi, että yhteisöverokannan alentaminen edellyttää toimenpiteitä myös avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden kohdalla. Komitea ehdottikin harkintaverotusmahdollisuuden poistamista niiltä avoimilta yhtiöiltä ja kommandiittiyhtiöiltä, joissa enemmistö yhtiöosuuksista on joko luonnollisilla henkilöillä tai jakamattomilla kuolinpesillä.

Avoimissa yhtiöissä ja kommandiittiyhtiöissä saattavat yhtiöosuuksien omistussuhteet verovuoden aikana vaihdella. Vaikka liiketoimintaa muodollisesti harjoitetaan yhtymän muodossa, kysymyksessä on kuitenkin luonnollisten henkilöiden harjoittama toiminta. Komitean ehdotuksen tarkoituksena oli helpottaa nimenomaan yksityisen liikkeenharjoittajan harjoittaman liiketoiminnan verotusta eikä puuttua yhteisöjen harkintaverotukseen.

Osuuksien määrä ja erilaisten osuuksien suhteellinen osuus yhtiöstä saattavat joissakin tapauksissa olla vaikeasti selvitettävissä. Avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä koskeva siviilioikeudellinen lainsäädäntö on vanhentunut ja säännökset niukkoja. Näitä koskevaa lainsäädäntöä uudistetaankin parhaillaan. Uudistuksen jäl-

keen on paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon yhtiöosuuksien jakautuminen verotuksessa. Vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesityksen käsittelyn yhteydessä hallitus päätti, että tässä vaiheessa tarkoituksena on ryhtyä toimenpiteisiin harkintaverotuksen poistamiseksi kommandiittiyhtiöiden ja avoimien yhtiöiden liikkeestä edellyttäen, että yhtiömiehet ovat luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä.

Valtiovarainministeriössä laaditusta lakiehdotusluonnoksesta pyydettiin lausunto kauppa- ja teollisuusministeriöltä, verohallitukselta, kuntien keskusjärjestöiltä sekä eräiltä teollisuuden, kaupan ja eri elinkeinotoiminnan aloja edustavilta järjestöiltä. Lausunnoissa on yleensä kannatettu harkintaverotuksen lieventämistä. Eräät lausunnonantajat ovat katsoneet, että harkintaverotus tulisi poistaa rajoituksitta kaikilta avoimilta yhtiöiltä ja kommandiittiyhtiöiltä tai ainakin yritysverotuksen kehittämislinjakomitean ehdotuksen mukaisesti niiltä, joissa enemmistö yhtiöosuuksista on joko luonnollisilla henkilöillä tai jakamattomilla kuolinpesillä.

2. Ehdotettu muutos

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden kunnallisverotusta lievennettäväksi siten, että harkintaverotusta ei olisi sovellettava sellaisen kotimaisen avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön, jonka

yhtiömiehinä verovuoden aikana on ollut vain luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä, harjoittamasta liikkeestä saatuun tuloon. Tämän sisältöinen muutos ehdotetaan lisättäväksi verotuslain 72 §:n 2 momenttiin.

3. Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotettu muutos alentaisi arvion mukaan kunnallisveron, kirkollisveron sekä kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksujen tuottoa yhteensä 20—25 miljoonalla markalla.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerän vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa.

5. Säättämisyjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

verotuslain 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain 72 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (70/83), näin kuuluvaksi:

72 §

Harkintaverotusta ei sovelleta luonnollisen henkilön, erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän eikä sellaisen kotimaisen avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön, jonka yhtiömiehinä verovuoden aikana on ollut vain luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä, harjoittamasta liikkeestä saatuun tuloon. Harkintaverotusta ei sovelleta muustakaan liikkeestä saatuun

tuloon viitenä ensimmäisenä verovuotena liikkeen perustamisesta lukien, mikäli sitä ei voida katsoa perustetun ennestään olemassa olevan liikkeen toiminnan jatkamista varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 ____ . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 1986

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pekka Vennamo

Laki

verotuslain 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain 72 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (70/83), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

72 §

Harkintaverotusta ei sovelleta luonnollisen henkilön tai erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän harjoittamasta liikkeestä saatuun tuloon eikä muustakaan liikkeestä saatuun tuloon viitenä ensimmäisenä verovuotena liikkeen perustamisesta lukien, mikäli sitä ei voida katsoa perustetun ennestään olemassa olevan liikkeen toiminnan jatkamista varten.

Harkintaverotusta ei sovelleta luonnollisen henkilön, erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän *eikä sellaisen kotimaisen avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön, jonka yhtiömiehinä verovuoden aikana on ollut vain luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä*, harjoittamasta liikkeestä saatuun tuloon. Harkintaverotusta ei sovelleta muustakaan liikkeestä saatuun tuloon viitenä ensimmäisenä verovuotena liikkeen perustamisesta lukien, mikäli sitä ei voida katsoa perustetun ennestään olemassa olevan liikkeen toiminnan jatkamista varten.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 ____ . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa.*